

A kórházi menedzsment aktuális kérdései 2018-ban (1. rész)
Praxisberichte – Zu aktuellen Fragen des Krankenhausmanagements 2018.
Projekte Positionen Perspektiven

Verband der Krankenhausdirektoren Deutschlands e.V., (VKD)

A kiadvány nem érhető el Interneten, de azt a Német Kórházigazgatók Szövetsége érdeklődés esetén elektronikus vagy nyomtatott verzióban rendelkezésre bocsátja.

Az időskorú beteg

*Gabriele Kirchner, a Német Kórházigazgatók Szövetségének irodavezetője:
Új ellátási modellekre van szükség*

Időskorú betegek a kórházakban

A kórházakban fekvő betegek több mint kétharmada 70 éves vagy annál idősebb. Az időskorúakról szóló berlini tanulmány (*Berliner Altersstudie*) szerint a 70 év fölöttiek egyharmada öt vagy annál több betegségben szenved. A multimorbiditás, a többszörös gyógyszerelés, a kognitív korlátozottság, az immobilitás és más ártalmak a delírium elszenvedésének magas kockázatával járnak, amire egymagában egyetlen szakmai csoport sem tud reagálni. Ehhez interdiszciplináris és interprofesszionális teamek közreműködésére van szükség. Szakértők geriátriai szűrés bevezetését javasolják a kezelési szükséglet időben történő azonosítása céljából.

A kórházakban a leggyorsabban növekvő betegcsoportot a nyolcvan év fölöttiek alkotják. Ennek oka nemcsak a demográfiában, hanem az orvostudomány fejlődésében is keresendő. E betegcsoport körében a szív-műtétek és a csípőprotézis-beültetések mindennapossá váltak.

Az elmúlt tíz évben az esetszám nemcsak a geriátriai, hanem a szívsebészeti és neurológiai osztályokon is erőteljesen, 76,3%-kal, 54,5%-kal, ill. 45,7%-kal növekedett. Ezeken az osztályokon tendenciálisan időskorú betegeket kezelnek. Jóllehet a kórháznaknál összességében az átlagos ápolási idő megrövidülését regisztrálják, ez a szívsebészeti és sugárterápiás osztályokon az általános trendtől eltérően másképp van. Ezeken az osztályokon az átlagos ápolási idő 2,1%-kal, ill. 1%-kal növekedett. Ennek oka a betegek struktúrájának megváltozása lehet. A Szövetségi Statisztikai Hivatal szerint a nyolcvan év fölötti betegek aránya 2007-ben 9,8%, 2016-ban 12,9% volt.

A német kórházakba évente nyolcmillió nyugdíjas korú embert utalnak be. Egyes tanulmányok szerint ezek közül minden ötödik személy delíriumba esik. Különös veszélynek vannak kitéve a műtéten átesett, főleg hetven év fölötti személyek, ez mintegy ötmillió esetben fordul elő. Combnyaktörés miatti műtét után csaknem minden második beteg elszenved egy ilyen tudatzavart, szívsebészeti műtétet követően ez öt közül négy beteget érint.

Az ellátási struktúrák átalakulása

A Német Kórházigazgatók Szövetsége már évek óta szorgalmazza az ellátási struktúrák jobb egymásba szervezését. Ez a jövőben elsősorban az időszerű betegek ellátása érdekében válik sürgőssé. Ez irányban már létezik egy sor lehetőség a hálózatba szerveződésre és a kooperációra, ám a területet lefedő ellátásra irányuló szisztematikus megoldás még várat magára. Ide tartozna a szektorok határain átívelő minőségbiztosítás és szükséglettervezés, az eltérő regionális körülmények figyelembevételével, valamint a térítésre vonatkozó szabályozások.

Sok az olyan beteg, akit egyetlen kezelés során több szektorban látnak el. A szektorok határain átívelő minőségbiztosítás azt jelenti, hogy a betegellátás eredményeit egy teljes kezelési folyamat során, az ellátás minden szintjén ellenőrzik. Ennek feltételeit a ***versenynek a kötelező betegbiztosítás területén való megerősítéséről szóló törvény (GKV-Wettbewerbsstärkungsgesetz – GKV-WSG)*** (2007) fogalmazta meg, a szektorspecifikus és a szektorok határain átívelő minőségbiztosítási eljárások kidolgozásának feladatát pedig a ***Közös Szövetségi Bizottságra (Gemeinsamer Bundesausschuss – G-BA)*** ruházta. Mindennek célja a betegellátás kontinuitásának biztosítása, a szektorok közötti összehasonlíthatóság megteremtése, a minőségügyi törések megakadályozása a betegek szektorok közötti mozgása során. Végül soron arról van szó, hogy a betegellátás során mindvégig biztosítani kell a változatlan minőséget. Némi optimizmusra ad okot, hogy a Közös Szövetségi Bizottság publikált két indikációt a szektorok határain átívelő minőségügyi feltételekre vonatkozóan.

A dolgok jelenlegi állása szerint aligha számíthatunk a szektorok határain átívelő szükséglettervezés bevezetésére. Ennek kidolgozása azonban a fejlemények tükrében az eredendő szektorális érdekellentétek ellenére sürgősen szükségessé válik. A Német Kórházigazgatók Szövetsége a sürgősségi ellátás koncepciójáról szóló vita során utalt az első lépések megtételének lehetőségére.

Központiak helyett inkább regionális változtatások?

A változtatások útján kis lépést jelentett a szövetségi tartományok, betegpénztárok, kórház társaságok, betegpénztári egyesülések és más érintettek képviselőiből álló tartományi grémiumok felállítása, amelyek ajánlásokat tehetnek a szektorok határain átívelő ellátásra vonatkozóan. Ezek nem rendelkeznek tervezési hatáskörrel. Az ***egészségügyi fejlődés szakértői tanácsa (Sachverständigenrat zur Begutachtung der Entwicklung im Gesundheitswesen – SVR)*** ajánlása szerint a „diszpozitív” (megengedő) szabályozást „kogens” (kötelező) szabályozással kellene felváltani. Fenyegető alulellátás esetén az ellátás biztosításának feladata ezekre a grémiumokra hárulna át.

A törvényhozó mérlege a szektorok határain átívelő ellátás megteremtése tekintetében a különböző kormányzati kísérletek ellenére igencsak vékonyka. Ez irányban szóba jönnek még az innovációs alap által támogatott projektek.

A digitalizáció az időskorú betegek ellátása területén is szükséges

A digitalizáció jelentősége a jövő egészségügyi ellátása számára ma már vitathatatlan tény. Ez természetesen az időskorú betegek gondozásának lényeges feltétele. A szolgáltatók egymás közötti és a betegekkel való szisztematikus információcseréje éppen ezen a területen a legszükségesebb.

A nemzeti telematikai infrastruktúra és ezzel összefüggésben az elektronikus betegkártya bevezetése sajnos csigatempóban halad – jóllehet ebbe már jó sok pénzt beforgattak.

[Lásd még, *A kórházügyi menedzsment aktuális kérdései 2017-ben – Praxisberichte 2017, 2017. 34-35-36. sz.; 2018. 1-2. sz.; Egységes szerkezetben, 2018. 3. sz. és Archivum]*

[P. S. Gabriele Kirchner, a Német Kórházigazgatók Szövetségének irodavezetője jövő tavasszal nyugállományba vonul. Az őrségváltás részleteit lásd alább a Personalia rovatban. – a szerk.]